

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมุฏฐานของรูปและโรคกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

ผู้วิจัย : นางฉริศา ไช้อ่ำเอี่ยม

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูสังวรวิริรักษ์, พธ.บ., M.A., Ph.D.

: พระมหาสุพัทธ์ วชิราวุธ, ป.ธ. ๘, อ.ม., Ph.D.

: พระยุพธนา อธิจิตโต, น.บ., พธ.บ., M.A., Ph.D.

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ มีจุดประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาสมุฏฐานของรูปในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ๒) เพื่อศึกษาสมุฏฐานของโรคในการแพทย์ปัจจุบัน และ ๓) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมุฏฐานของรูปและโรคกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

ผลจากการศึกษา พบว่า

๑. คัมภีร์พระพุทธศาสนา จำแนกรูปออกเป็น ๒๘ ในจำนวนนี้มีสมุฏฐานที่แตกต่างกัน กล่าวคือ รูปที่เกิดจากกรรมอย่างเดียว ได้แก่ ปสาทรูป ภาวรูป หทัยรูป และชีวิตรูป, รูปที่เกิดจากจิตอย่างเดียว ได้แก่ วิญญาณรูป, รูปที่เกิดจากสมุฏฐาน ๒ ประการ คือ จิต และ อุดุ ได้แก่ สัททรูป รูปที่เกิดจากสมุฏฐาน ๓ ประการ คือ จิต อุดุ และอาหาร ได้แก่ วิการรูป รูปที่เกิดจากสมุฏฐาน ๔ ประการ คือ กรรม จิต อุดุ อาหาร ได้แก่ มหาภูตรูป โจรรูป (เว้นสัททะ) อาหารรูป และปริเฉทรูป

๒. สมุฏฐานของโรคแบ่งเป็น ๒ ประเภทคือ (๑) สมุฏฐานของโรคทั่วไป แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ทางแพทย์แผนปัจจุบัน และทางแพทย์ทางเลือก (แพทย์แผนไทย) (๒) สมุฏฐานของโรคตามคำอธิบายในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ซึ่งทั้ง ๓ ประเภทนี้ อธิบายสมุฏฐานของโรค สรุปได้ว่า สมุฏฐานของโรคในการแพทย์แผนปัจจุบัน พบว่ามี ๔ สาเหตุหลักคือ (๑) โดยกำเนิด (๒) การติดเชื้อ (๓) เนื้องอก (๔) อันตรายด้านพลังงานกลศาสตร์หรืออุบัติเหตุ และสมุฏฐานของโรคในการแพทย์ทางเลือก (แพทย์แผนไทย) พบว่า มี ๖ สาเหตุหลัก คือ (๑) มูลเหตุธาตุทั้ง ๔ (ธาตุสมุฏฐาน) (๒) อิทธิพลที่เปลี่ยนแปลงฤดูกาล (อุดสมุฏฐาน) (๓) อายุที่เปลี่ยนไปตามวัย (อายุสมุฏฐาน) (๔) สถานที่ ถิ่นที่อยู่ (ประเทศสมุฏฐาน) (๕) อิทธิพลของกาลเวลา (กาลสมุฏฐาน) และ (๖) พฤติกรรมมูลเหตุก่อโรค

ส่วนสมุฏฐานของโรคในการทางพระพุทธศาสนา พบว่ามี ๔ สาเหตุหลักคือ (๑) โรคที่เกิดจากกรรม (๒) โรคที่เกิดจากจิต (๓) โรคที่เกิดจากอุตุ และ (๔) โรคที่เกิดจากอาหาร

๓. ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างสมุฏฐานของรูป และโรค กับการแพทย์แผนปัจจุบัน พบว่า สมุฏฐานของโรคนั้นมีความสัมพันธ์กับสมุฏฐานของรูป เช่น โรคโดยกำเนิดมีความสัมพันธ์กับกรรม จิต อุตุ และอาหาร โรคติดเชื้อมีสัมพันธ์กับสมุฏฐานของรูป ๓ ประการ คือ กรรม อุตุ และอาหาร, โรคเกิดจากเนื้องอก มีความสัมพันธ์กับสมุฏฐานของรูป ๔ ประการ คือ กรรม อุตุ จิต อาหาร เป็นต้น

Thesis Title : A STUDY OF RELATIONSHIP AMONG AETIOLOGY OF RUPA (BODY), DISEASE AND MODERN PHYSICIAN

Researcher : Mrs.KarisaSai-am-eam

Degree : Master of Arts (Buddhism)

Thesis Supervisory Committee

: Phrakhrusangvaraphirak, B.A., M.A., Ph.D.

: PharmahaSupatWachirâvutho, Pali IX, M.A., Ph.D.

: PhraYuthanaAthijitto, B.A., M.A., Ph.D.

Date of Graduation: March 29, 2014

ABSTRACT

The objective of this research is three reasons: 1) To study the etiology of Rupa in the Buddhist scriptures, 2) To study the etiology disease and 3) to study of relationship among a etiology of Rupa (Body), disease and modern physician.

The results showed that

1. The Buddhist scriptures are classified into 28 bodies (Rupa). Of these, the different etiology that are. Rupa (Body) is caused by a single action (Karma) viz, derivative materiality, material qualities of sex, physical of mind foundation and material quality of life. Rupa (Body) is caused by a single Mind viz, Physical diagnostic. Rupa (Body) are caused by the two etiologies that are Mind and Seasons viz, Body of faith. Rupa (Body) are caused by the three etiologies that are Mind, Seasons and Food viz, Vikara-Rupa (Material quality of plasticity or alterability) . Rupa (Body) are caused by the three etiologies that are Karma (action), Mind, Season and Food viz, Form of the Four Great Elements, Object Form (except Body of Faith), material quality of nutrition and Material Quality of Demarcation.

2. The etiology of diseases is divided into two groups that are The Etiology of Common Diseases and The Etiology of Disease, According to Buddhist Scripture. The Etiology of Common disease is divided into two groups that are a group of Modern Physician and a group of Alternative Physician (Thailand Traditional Physician).

Which the 3 groups do describes the etiology of diseases, conclusion that are.

The Etiology of Disease in the Modern Physician found that there are 4 main reasons.

- (1) The disease is caused by Inborn.
- (2) The disease is caused by Infection.
- (3) The disease is caused by Neoplasm.
- (4) The disease is caused by danger of accidents or mechanical energy.

And the etiology of disease in Alternative Physician (Thailand Traditional Physician) found that there are 6 main reasons.

- (1) The primary cause of the 4 elements (The Etiology of Elements)
- (2) Influence the seasonal changes (The Etiology of Season),
- (3) Age changes according to age (The Etiology of Age),
- (4) The Place The resident (the Etiology of Place),
- (5) Influence of time (The Etiology of Time), and
- (6) Behavior is cause to the disease.

The Etiology of Disease in Buddhist Scripture found that, there are 4 main reasons.

- (1) The disease is caused from Karma (action).
- (2) The disease is caused from Mind.
- (3) The disease is caused from Outu (season).
- (4) The disease is caused from food

3. The relationship among etiology of Rupa (body), disease and modern physician found that the Etiology of the Disease is relationship with the Etiology of the Rupa (body), as the disease is caused by inborn relationship with Karma (action), Mind, Season and Food. The disease is caused by infection that is the relationship between the etiology of the Pupa (Body) in three respects that are Karma (action), Season and Food. The disease is caused by neoplasm is the relationship between the etiology of the Rupa (body) in four respects, that are Karma (action), season, Mind and food etc.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาจากหลายท่านด้วยกันมีรายนามดังนี้ อาจารย์ที่ปรึกษา ๓ ท่าน คือ พระครูสังวรวิริย (ดร.), พระมหาสุพัทธ์ วชิราวุธ (ดร.), พระพุทธนา อธิจิตโต (ดร.), ที่ท่านได้มีเมตตาให้คำแนะนำ ปรึกษา ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง ๓ ท่านเป็นอย่างยิ่งในความเมตตา

ขอขอบพระคุณพระมหาสุพร รุกขิตธมโม ผู้อำนวยการ พร้อมทั้งคณาจารย์และเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกรูป/ท่านที่อำนวยความสะดวกด้านข้อมูลและการตรวจสอบรูปเล่มให้

ขอขอบพระคุณ พระครูศรีปณฺญาวีกรม (บุญเรือง เจริญ) ที่ให้คำปรึกษาเรื่องวิทยานิพนธ์ และช่วยเหลือให้คำแนะนำเป็นอย่างดี และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ พระมหาถนอม อานนุโท ที่ให้คำปรึกษาเรื่องวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบพระคุณนายแพทย์ทั้งสามท่านที่อนุเคราะห์ข้อมูลทางการแพทย์และตรวจสอบความถูกต้อง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์ ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงเรียบร้อยตามกรอบวัตถุประสงค์ทุกประการ

ขอขอบพระคุณนายแพทย์ ศิริพงษ์ เอกัคคตาจิต, นายแพทย์ ศักดา เอกัคคตาจิต, นายแพทย์ อภิชาติ เอกัคคตาจิต ที่ช่วยให้คำปรึกษา และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ช่วยเหลือทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ ซึ่งไม่สามารถกล่าวนามได้ทุกท่าน

นางมริศา ไชอำเอี่ยม

๑๖ มีนาคม ๒๕๕๗

คำอธิบายการใช้อักษรย่อคัมภีร์และเลขหน้า

๑. การใช้อักษรย่อ

อักษรย่อชื่อคัมภีร์ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ใช้อ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรียงตามลำดับคัมภีร์ ดังนี้

พระวินัยปิฎก

วิ.มหา.	(บาลี)	=	วินยปิฎก ภิกขุวิภังคปาติ	(ภาษาบาลี)
วิ.มหา.	(ไทย)	=	วินยปิฎก ภิกขุวิภังค์	(ภาษาไทย)
วิ.ม.	(บาลี)	=	วินยปิฎก มหาวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
วิ.ม.	(ไทย)	=	วินยปิฎก มหาวรรค	(ภาษาไทย)
วิ.จู.	(บาลี)	=	วินยปิฎก จูพวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
วิ.จู.	(ไทย)	=	วินยปิฎก จูพวรรค	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.สี.	(บาลี)	=	สุตตนต์ปิฎก ทีฆนิกาย สีลขุขนฐคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.สี.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎกทีฆนิกาย สีลขัณฑ์วรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม.	(บาลี)	=	สุตตนต์ปิฎก ทีฆนิกาย มหาวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(บาลี)	=	สุตตนต์ปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.มู.	(บาลี)	=	สุตตนต์ปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสกปาติ	(ภาษาบาลี)
ม.มู.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(บาลี)	=	สุตตนต์ปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปณณาสกปาติ	(ภาษาบาลี)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปณณาสก	(ภาษาไทย)
ม.อุ.	(บาลี)	=	สุตตนต์ปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปริปณณาสกปาติ	(ภาษาบาลี)
ม.อุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปริปณณาสก	(ภาษาไทย)
ส.ส.	(บาลี)	=	สุตตนต์ปิฎก สักยคคนิกาย สกถาวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ส.ส.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สักยคคนิกาย สกถาวรรค	(ภาษาไทย)

สํ.นิ.	(บาลี)	=	สูตรตบฏปิฎก สํยุตตนิคาย นิตานวคฺคปาติ	(ภาษาบาลี)
สํ.นิ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก สํยุตตนิคาย นิตานววรรค	(ภาษาไทย)
สํ.ข.	(บาลี)	=	สูตรตบฏปิฎก สํยุตตนิคาย ขนฺธวคฺคปาติ	(ภาษาบาลี)
สํ.ข.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก สํยุตตนิคาย ขันธววรรค	(ภาษาไทย)
สํ.สพ.	(บาลี)	=	สูตรตบฏปิฎก สํยุตตนิคาย สพายตนวคฺคปาติ	(ภาษาบาลี)
สํ.สพ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก สํยุตตนิคาย สพายตนววรรค	(ภาษาไทย)
สํ.ม.	(บาลี)	=	สูตรตบฏปิฎก สํยุตตนิคาย มหาวารวคฺคปาติ	(ภาษาบาลี)
สํ.ม.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก สํยุตตนิคาย มหาวารวรรค	(ภาษาไทย)
อง.ติก.	(บาลี)	=	สูตรตบฏปิฎก องฺคุตตรนิคาย ติกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.ติก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก องฺคุตตรนิคาย ติกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก.	(บาลี)	=	สูตรตบฏปิฎก องฺคุตตรนิคาย จตุกกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.จตุกก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก องฺคุตตรนิคาย จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปญจก.	(บาลี)	=	สูตรตบฏปิฎก องฺคุตตรนิคาย ปญจกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.ปญจก.	(ไทย)	=	สูตรตบฏปิฎก องฺคุตตรนิคาย ปญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ฉกก.	(บาลี)	=	สูตรตบฏปิฎก องฺคุตตรนิคาย ฉกกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.ฉกก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก องฺคุตตรนิคาย ฉกกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ขุ.	(บาลี)	=	สูตรตบฏปิฎก ขุทฺทกนิคาย ขุทฺทกปาฐปาติ	(ภาษาบาลี)
ขุ.ขุ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุทฺทกนิคาย ขุทฺทกปาฐะ	(ภาษาไทย)
ขุ.ม.	(บาลี)	=	ขุทฺทกนิคาย มหานิทฺเทสปาติ	(ภาษาบาลี)
ขุ.ม.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุทฺทกนิคาย มหานิทเทศ	(ภาษาไทย)
ขุ.จู.	(บาลี)	=	ขุทฺทกนิคาย จูฬนิทฺเทสปาติ	(ภาษาบาลี)
ขุ.จู.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุทฺทกนิคาย จูฬนิทเทศ	(ภาษาไทย)
ขุ.อป.	(บาลี)	=	ขุทฺทกนิคาย อปทานปาติ	(ภาษาบาลี)
ขุ.อป.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุทฺทกนิคาย อปทาน	(ภาษาไทย)

พระอริยธรรมปิฎก

อภิ.สง.	(บาลี)	=	อภิธมฺมปิฎก ธมฺมสงฺคณีปาติ	(ภาษาบาลี)
อภิ.สง.	(ไทย)	=	อภิธัมมปิฎก ธัมมสังคณี	(ภาษาไทย)
อภิ.วิ.	(บาลี)	=	อภิธมฺมปิฎก วิภงฺคปาติ	(ภาษาบาลี)

อภิ.วิ.	(ไทย)	=	อภิธัมมปิฎก วิภังค์	(ภาษาไทย)
อภิ.ป.	(บาลี)	=	อภิธัมมปิฎก ปุคฺคลปญฺจตุติปาติ	(ภาษาบาลี)
อภิ.ป.	(ไทย)	=	อภิธัมมปิฎก ปุคฺคลบัญญัติ	(ภาษาไทย)
อภิ.ป.	(บาลี)	=	อภิธัมมปิฎก ปฏฺฐานปาติ	(ภาษาบาลี)
อภิ.ป.(ไทย)			= อภิธรรมปิฎก ปฏฺฐาน	(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระวินยปิฎก

วิ.อ.(บาลี)	=	วินยปิฎก สมฺมุตฺตปาสาทิกา ปาราชิกกณฺท-สังฆาทิเสสชาติ-มหาวคฺคาคืออรรถกถา(ภาษาบาลี)
วิ.อ.(ไทย)	=	วินยปิฎก สมฺมุตฺตปาสาทิกา ปาราชิกกณฺท-สังฆาทิเสสชาติ-มหาวรรคาคืออรรถกถา(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก

ที.สี.อ.	(บาลี)	=	ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี สีลขันธ์ขุทฺตอรรถกถา	(ภาษาบาลี)
ที.สี.อ.	(ไทย)	=	ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี สีลขันธ์ขุทฺตอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ที.ม.อ.	(บาลี)	=	ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี มหาวคฺคาคืออรรถกถา	(ภาษาบาลี)
ที.ม.อ.	(ไทย)	=	ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี มหาวรรคคืออรรถกถา	(ภาษาไทย)
ที.ปา.อ.	(บาลี)	=	ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี ปาฏิทวคฺคาคืออรรถกถา	(ภาษาบาลี)
ที.ปา.อ.	(ไทย)	=	ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี ปาฏิทวคฺคคืออรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.มฺ.อ.	(บาลี)	=	มัชฌิมนิกาย ปปัญจสุทฺธิ มุลปณฺณาสกอรรถกถา	(ภาษาบาลี)
ม.มฺ.อ.	(ไทย)	=	มัชฌิมนิกาย ปปัญจสุทฺธิ มุลปณฺณาสกอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.ม.อ.	(บาลี)	=	มัชฌิมนิกาย ปปัญจสุทฺธิ มัชฌิมปณฺณาสกอรรถกถา	(ภาษาบาลี)
ม.ม.อ.	(ไทย)	=	มัชฌิมนิกาย ปปัญจสุทฺธิ มัชฌิมปณฺณาสกอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.อุ.อ.	(บาลี)	=	มัชฌิมนิกาย ปปัญจสุทฺธิ อุปริปณฺณาสกอรรถกถา	(ภาษาบาลี)
ม.อุ.อ.	(ไทย)	=	มัชฌิมนิกาย ปปัญจสุทฺธิ อุปริปณฺณาสกอรรถกถา	(ภาษาไทย)
สํ.ส.อ.	(บาลี)	=	สํยุตฺตนิกาย สารตฺถปฺปกาสินี สกาควคฺคาคืออรรถกถา	(ภาษาบาลี)
สํ.ส.อ.	(ไทย)	=	สํยุตฺตนิกาย สารตฺถปฺปกาสินี สกาวรรคคืออรรถกถา	(ภาษาไทย)
สํ.นิ.อ.	(บาลี)	=	สํยุตฺตนิกาย สารตฺถปฺปกาสินี นิตานวคฺคาคืออรรถกถา	(ภาษาบาลี)
สํ.นิ.อ.	(ไทย)	=	สํยุตฺตนิกาย สารตฺถปฺปกาสินี นิตานวคฺคคืออรรถกถา	(ภาษาไทย)
สํ.ข.อ.	(บาลี)	=	สํยุตฺตนิกาย สารตฺถปฺปกาสินี ขนฺธวคฺคาคืออรรถกถา	(ภาษาบาลี)

ส.ข.อ. (ไทย)	=	สังยุตตนิกาย สारัตถปกาสินี ชันธวาวรรคอรธกถา (ภาษาไทย)
ขุ.ม.อ. (บาลี)	=	ขุททกนิกาย สทุธมมปฐโชติกา มหานิเทศอฏฐกถา (ภาษาบาลี)
ขุ.ม.อ. (ไทย)	=	ขุททกนิกาย สทุธมมปฐโชติกา มหานิเทศอฏฐกถา (ภาษาไทย)

ฎีกาพระวินยปิฎก

สารตุฎ.ฎีกา (บาลี)	=	สารตุฎที่ปนิฎีกา	(ภาษาบาลี)
สารตุฎ.ฎีกา (ไทย)	=	สารัตถที่ปนิ ฎีกา	(ภาษาไทย)

๒. การระบุเลขหมาย

ในงานวิจัยครั้งนี้ อ้าง เล่ม/ข้อ/หน้า ตามลำดับตัวอย่างเช่น อภ.สง. (ไทย) ๓๔/๕๘๔/๑๖๕ หมายถึง คัมภีร์ พระอภิธรรมปิฎกธัมมสังคณี (ภาษาไทย) เล่มที่ ๓๔ ข้อที่ ๕๘๔ หน้าที่ ๑๖๕
 ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๑๖/๓๐๓ หมายถึง คัมภีร์ ทีฆนิกาย ปาฏิวรรค (ภาษาไทย) เล่มที่ ๑๑ ข้อที่ ๓๑๖ หน้าที่ ๓๐๓

๓. คำย่อสำหรับคัมภีร์อรรถกถา

คัมภีร์อรรถกถาในงานวิจัยฉบับนี้ใช้คัมภีร์อรรถกถาฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฉบับภาษาไทยเป็นหลัก อ้างดังนี้

สัง.ส.อ.(ไทย) ๑/๒/๗๔๐/๓๒๐ หมายถึง คัมภีร์ สังยุตตนิกาย สारัตถปกาสินี สคาถววรรคอรธกถา ภาษาไทย เล่มที่ ๑ ภาคที่ ๒ ข้อที่ ๗๔๐ หน้า ๓๒๐

วิ.มหา.อ.(ไทย) ๑/๓/๑๐๔๓ หมายถึง คัมภีร์ วินยปิฎก สมันตปาสาทิกา มหาวิภังค์อรรถกถา ภาษาไทย เล่มที่ ๑ ข้อที่ ๓ หน้า ๑๐๔๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
คำอธิบายการใช้อักษรย่อคัมภีร์และเลขหน้า	ฉ
สารบัญ	ญ
บทที่ ๑. บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔
๑.๗ วิธีการดำเนินการวิจัย	๓
๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๘
บทที่ ๒ สมุฏฐานของรูปในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา	๕
๒.๑ รูปที่เกิดจากกรรม	๒๐
๒.๒ รูปที่เกิดจากจิต	๓๑
๒.๓ รูปที่เกิดจากอตุ	๔๓
๒.๔ รูปที่เกิดจากอาหาร	๕๐
๒.๕ สรูป	๕๕
บทที่ ๓ สมุฏฐานของโรคในการแพทย์ปัจจุบัน	๖๐
๓.๑ สมุฏฐานของโรคทั่วไป	๖๐
๓.๑.๑ สมุฏฐานของโรคในการแพทย์แผนปัจจุบัน	๖๐
๓.๑.๒ สมุฏฐานของโรคในการแพทย์ทางเลือก	๘๒
๓.๒ สมุฏฐานของโรคในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา	๘๘
๓.๒.๑ โรคเกิดจากกรรม	๙๓
๓.๒.๒ โรคเกิดจากจิต	๑๐๓

๓.๒.๓ โรคเกิดจากอุตุ	๑๑๒
๓.๒.๔ โรคเกิดจากอาหาร	๑๑๕
๓.๓ สรุป	๑๓๐
บทที่ ๔ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมุฏฐานของรูปและสมุฏฐานของโรค	
กับการแพทย์แผนปัจจุบัน	๑๓๒
๔.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างสมุฏฐานของรูปและโรคที่เกิดจากกรรม	๑๓๓
๔.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างสมุฏฐานของรูปและโรคที่เกิดจากจิต	๑๔๑
๔.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างสมุฏฐานของรูปและโรคที่เกิดจากอุตุ	๑๔๕
๔.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างสมุฏฐานของรูปและโรคที่เกิดจากอาหาร	๑๔๕
๔.๕ สรุปความสัมพันธ์ระหว่างสมุฏฐานของรูปและโรค	
กับการแพทย์แผนปัจจุบัน	๑๕๕
บทที่ ๕ สรุปผลและข้อเสนอแนะ	๑๖๒
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๖๒
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๑๖๘
บรรณานุกรม	๑๖๕
ประวัติย่อของผู้วิจัย	๑๗๓